

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΘΕΑΤΡΟ ΝΤΟ-ΡΕ: ΕΝΤΟΥΑΡΝΤΟ ΝΤΕ
ΦΙΛΙΠΠΟ: ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

Μετά τὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο, ἡ Ἰταλία χάρισε στὸ παγκόσμιο θέατρο τὸν Λουίτζι Πιραντέλλο.

Θάταν ἀδικία γιὰ τὶς ἄλλες χῶρες καὶ κυρίως γιὰ κάτι σὰν κι' ἐμᾶς πού προσδοκοῦν νὰ πάρουν σειρά στὴ γέννηση μιᾶς μεγαλοφυΐας, κι' ἀκόμη θάταν μιὰ ἐκτροπὴ ἀπ' αὐτὸ τὸν ἀκαθόριστο νόμο, ἀκαθόριστον

ὅσον ἀφορᾷ τὸ πῶς, τὸ ποῦ καὶ γιὰ τὴ γέννησης, καὶ σὺνάμα τόσο σταθερὸ στὰ ἐπακόλουθά του νόμο, τὸ νὰ μᾶς ἔδινε ἡ Ἰταλία ἕναν καινούργιο Πιραντέλλο μετὰ τὸν δεῦτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Ὅπως εἰς τὴν Νορβηγία μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ίψεν, ὅπως στὴ Σουηδία μετὰ τὸν Στρίνμπεργκ, ὅπως στὴν Ἀγγλία μετὰ τὸν Σὼ κι' ὅπως καὶ στὴν Ἀμερικὴ μετὰ τὸν Ο' Νήλ, ἔτσι καὶ στὴ σύγχρονη Ἰταλία παρουσιάζεται μιὰ πτώση τῆς δραματικῆς Τέχνης καὶ μιὰ ἐπιστροφή στὸ συντηρητισμὸ καὶ τὴν παράδοση, ἀκριβῶς ὅπως στὸ φυτικὸ βασίλειο εἶναι παρατηρημένο πὼς ὅταν ἕνα σπᾶνιο κι' ἐξαιρετικὸ λουλούδι εἶτε καρπὸς βγεῖ σὲ μιὰ περιοχὴ, γιὰ καιρὸ ἔπειτα ὅλη ἡ παραγωγή χαρακτηρίζεται ἀπὸ μιὰ ἐπιστροφή στὴ μετριότητα.

Σὰν φοβισμένοι δηλαδή οἱ σύγχρονοι τῆς μεγαλοφυΐας ἀπὸ τὸ φεγγοβόλο ἀντίκρουσμά της, μουνδιάζουν ἀναμετρώντας τὴν ἀπόστα-

ση πού χωρίζει τὴν ἐποχὴ τους καὶ τὰ ἐπιτεύγματά της ἀπὸ κείνην πού σημάδευε στὸ διάστημα τῶν ἐπερχόμενων καιρῶν τὸ προφητικὸ της βέλος, προσπαθοῦν ἀσυναίσθητα νὰ κατοχυρωθοῦν στὰ γνωστὰ καὶ πεπατημένα.

Ἐπάρχει βέβαια σὲ κάθε ἐποχὴ, σὲ κάθε κρίσιμη ἐποχὴ τοῦ θεάτρου καὶ τῆς Τέχνης, διάχυτη, λανθάνουσα ἢ συνείδηση τῆς ἀλλαγῆς καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν εἰδώλων, εἰδώλων πού ὑπῆρξαν θεοί, ὑπάρχει πάντα ἡ ἀνάγκη τῆς ἔκφρασης τῆς καινούργιας, τῆς πρὸ ἐξελιγμένης ἀνθρώπινης αἰσθαντικότητος καὶ τῆς ὅσο πάει καὶ πρὸ ἀπέλπιδης μοίρας, μὰ τὸ ποιὸς θὰ εἶναι ὁ τυχερὸς πού θὰ τὴν ἐκφράσει καὶ τὸ ποῦ θὰ γεννηθεῖ, εἶναι κάτι πού δὲν καθορίζεται.

Ἐκεῖνο πού ἔχει ἀποδειχθεῖ εἶναι πὼς αὐτὴ ἡ τύχη δὲν κληρονομιέται ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς ἀπόγονους.

Ἡ περίπτωση τοῦ Ἐντουάρντο ντὲ Φιλίππο, τῆς ἐντονώτερης μορφῆς τοῦ σημερινοῦ Ἰταλικοῦ θεάτρου, εἶναι μιὰ ἐπιβεβαίωση.

Δὲν θὰ φανταζόταν κανεὶς ὅτι μετὰ τὸν Πιραντέλλο, τὸν ἀληθινὸ Τραγικὸ-Κωμωδὸ μὲ τὴν βαθεῖαν εἰρωνεία καὶ τὸ δακρυόεν ἰδιότυπο χιοῦμορ πού λύτρωσε τὸ Ἰταλικὸ θέατρο ἀπὸ τὶς λυρικές, ἀλλὰ στερημένες ἀπὸ συναίσθηση τοῦ πόνου καὶ τοῦ ἀληθινοῦ πάθους μεγαληγορίες τοῦ Ντ' Ἀννούτσιο καὶ τὶς ρωμαντικὲς μετριότητες τοῦ

Τζακόζα και του Νικοντέμι, και τους φοβε-
ρους μελοδραματισμούς του Ροβέττα, θα
στεκόταν στην Ιταλική σκηνή ένα έργο σαν
την «Φιλομένα Μαρτουράνο» ή τα «παιδιά
είναι Παιδιά» όπως ονομάστηκε Έλληνικά
το έργο αυτό του ντε Φιλίππο.

Στην κωμωδία «Αχ αυτά τα Φαντάσματα»,
που παίχτηκε τον χειμώνα από τον θίασο
Κούν, ο ντε Φιλίππο έκλαϊκεύοντας αλλά
Ναπολιτάνα την τέχνη του Πιραντέλλο με
την διαρκή αντίθεση της αντικειμενικής και
της υποκειμενικής αλήθειας, κατόρθωσε να
παρουσιάσει μια χαριτωμένη κωμωδία.

Στην «Φιλομένα Μαρτουράνο» όμως ξανα-
ζούν όλα τα κακά φαντάσματα του πρό του
Πιραντέλλο Ιταλικού Θεάτρου, παρουσια-
σμένα με την ωμότητα ενός κακού βερι-
σμού, γλυκαινόμενη από καντσονέτες κλπ.

Η «Φιλομένα Μαρτουράνο», ή λαϊκή έκ-
δοση της Άγνώστου και άλλων ρομαντικών
ήρωϊδων, ή μητέρα που ανατρέφει τα φυσικά
παιδιά της, κάνοντας επί είκοσιπέντε χρόνια
την υπηρέτρια για όλες τις δουλειές, του
πλούσιου κι' έκλυτου Ντομένικο Συριάνο,
που στη λαχτάρα της να τους εξασφαλίσει
έκτός από την οικονομική ανεξαρτησία κι'
ένα όνομα, υποκρίνεται την έτοιμοθάνατη
για να καταφέρει τον Σοριάνο να νομιμο-
ποιήσει in extremis τις σχέσεις τους και
που όταν αυτός ανακαλύπτοντας την απάτη
διαλύει το γάμο, του αποκαλύπτει πως ένα
από τα τρία παιδιά της είναι δικό του και

πετυχαίνει να την ξαναπαντρευτεί, όριστικά
πιά και με παρακάλια αυτή την φορά, χω-
ρίς να του αποκαλύψει ποιο είναι το παιδί
του, είναι μια λαϊκή μορφή με άληθινό
σύγχρονο υπόστρωμα. Κι' όσο κι' αν δίνεται
μελοδραματικά και με άπανωτους μονολό-
γους είναι ή ραχοκοκκαλιά ενός καλού θεα-
τρικού έργου. Τ' άλλα όμως πρόσωπα δια-
γράφονται αδύνατα και πολλά απ' αυτά, ό-
πως ο Άλφόνσος ο Άμορόζο, (ο ακόλουθος
του Σοριάνο) έντελως ασύνδετα και διαλυ-
τικά της συγκίνησης που δημιουργεί ή
ήρωϊδα.

Η Κα Άλέκα Κατσέλη παρά τις αντι-
θεατρικές και κατά κάποιον τρόπο άσυνή-
θεις στο ανθρώπινο σώμα στάσεις που ο
σκηνοθέτης ίσως θα νόμιζε ότι έκφράζουν
την υπόσταση της ήρωϊδας, (πρό πάντων
στην πρώτη πράξη) έδωσε μια πραγματικά
συγκινητική Φιλομένα Μαρτουράνο, μια Φι-
λομένα που είναι σταθμός στην εξέλιξη
της.

Όταν ο κ. Γλυνός και οί σκηνοθέτες του
ανακαλύψουν ότι, αντίθετα απ' ότι μέχρι ση-
μερα πιστεύουν, είναι πλασμένος όχι για ρό-
λους ραδιούργων, θα χαρίσουν στην Έλλη-
νική Σκηνή έναν έξαιρετικόν ήθοποιό, όπως
είταν στην τρίτη πράξη της Φιλομένης
Μαρτουράνο και στα «Βρώμικα χέρια» του
Σάρτρ. Ο κ. Κωτσόπουλος, ο κ. Μορίδης κι'
ο κ. Γ. Άργύρης σαν οί τρεις γιοι της Φιλ.
Μαρ. είταν άντάξιοι της Κας Κατσέλη.

Κι' ο κ. Ν. Παρασκευάς, ή Κα Άννα
Ραντοπούλου κι' ή Κα Βίλμα Κύρου παι-
σίωσαν άρτια την παράσταση.

Η μετάφραση της Κας Ρίτας Παπά εί-
ταν άξιόλογη.

Άγλαΐα Μητροπούλου